

Koel forceren geeft mooie *F. uva-vulpis* en *F. assyriaca* op pot

• TEKST : PAUL VAN LEEUWEN EN JOHN TROMPERT, PPO BLOEMBOLLEN
 • FOTO : PPO BLOEMBOLLEN

Fritillaria uva-vulpis is geschikt voor de broei op pot omdat de bollen vrij gemakkelijk tot bloei te brengen zijn. Forceren bij 12°C gaf bloei van de tweede helft februari tot half april. Het bloeipercentage van het gewas was erg goed maar het nadeel van dit gewas is dat het tijdens de bloei kan gaan strijken. *Fritillaria assyriaca* lijkt veel op *F. uva-vulpis*. *F. assyriaca* is eenmalig onderzocht en bleef wel goed overeind staan.

In de zoektocht naar nieuwe bolgewassen die geschikt zijn voor broei op pot heeft PPO Bloembollen de mogelijkheden van de broei van *Fritillaria uva-vulpis* onderzocht. Deze *Fritillaria* komt van oorsprong uit Oost-Turkije, West-Iran en Noord-Irak. Het 30-45 cm hoge gewas bloeit in het voorjaar. De bloemen zijn 2,5 cm groot, paars/bruin met een gele rand aan het uiteinde. Omdat het gewas op bollenshows positief ontvangen wordt en de bollen goed te telen én te bewaren zijn gaf de praktijk aan te willen weten welke mogelijkheden voor broei er zijn.

AFLOPEND KOELEN

De bollen zijn in het onderzoek steeds vanaf ontvangst tot aanvang koeling bewaard bij 23°C. Bij deze temperatuur lopen de bollen niet uit en blijven wel goed. De bloemaanleg begint dan rond half september. Start de koeling niet voor begin oktober. Koelen bij aflopende temperaturen bleek optimaal te zijn. In het

onderzoek is daarvoor het volgende schema gebruikt: 6 wk 9°C + 3 wk 5°C, de rest bij 2°C. De koeling is in opgeplante toestand gegeven. Koeling bij continu 9°C gaf onacceptabel lange spruiten bij inhalen en koelen bij continu 2°C gaf verdroogde bloemen. Vier weken droge koeling was niet nadelig voor de bloei. Als daarna continu bij 9°C werd gekoeld werden de spruiten toch te lang.

NIET LANG KOELEN

De optimale koelduur lag rond 13 weken. Een koelduur van 17 weken gaf veruit de langste planten die snel omvielen. Vijftien weken koelen gaf wel wat langere planten dan korter koelen maar dit leidde niet tot extra snel omvallen. Een koelduur van 11 weken ging goed behalve bij inhalen in maart (lang bewaarde bollen) en een kasttemperatuur van 18°C. Onder deze moeilijker omstandigheden gaf deze korte koelduur bloemverdroging.

OMVALLEN VOORKOMEN

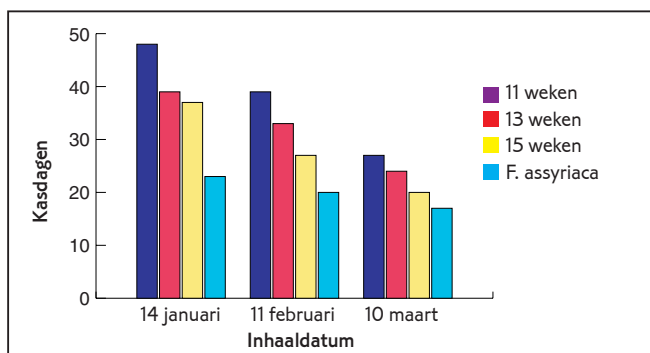
Tijdens de bloei wil het gewas nogal eens omvallen. Als het gewas bij 12°C in bloei werd getrokken was dit aanmerkelijk minder dan bij 18°C. Het lijkt erop dat het gewas stevig wordt door het rustig in bloei te laten komen. Ook lucht-beweging werkt

positief. Vanwege de stevigheid van het gewas lijkt het nodig om het gewas koel te forceren en pas tegen de bloei te versturen. Als pot met spruit verzenden zal bij de consument waarschijnlijk eerder leiden tot een plant die omvalt. Het lukt niet om het omvallen van het gewas te voorkomen door de bollen wat dieper in een hoge container te zetten. Omdat het gewas vrij lang is zijn 8 bollen op een 15 cm container gezet wat een goede verhouding geeft. Het aantal kasdagen bij een kasttemperatuur van 12°C vanaf inhalen tot begin bloei varieerde van 5-7 weken bij inhalen januari tot 3-4 weken bij inhalen in maart. In de kas bij 12°C bloeit het gewas circa 14 dagen.

BETERE MOGELIJKHEDEN

Fritillaria assyriaca is volgens sommige taxonomen een synoniem voor *F. uva-vulpis* en wijkt op een aantal punten af. Bij *F. assyriaca* krult het gele uiteinde van de bloem naar buiten. In het laatste onderzoeksjaar is met een beperkt aantal behandelingen ervaring opgedaan met dit soort. Daaruit bleek dat dit soort vergelijkbaar reageert op bewaartemperatuur, koeltemperatuur en koelduur als *F. uva-vulpis*. Een belangrijk verschil was echter dat deze planten niet omvielen. Dat maakt dit soort beter geschikt om te gebruiken op pot dan *F. uva-vulpis*. Daarnaast was het aantal kasdagen van *F. assyriaca* aanmerkelijk korter wat een voordeel is voor de broeier.

Dit onderzoek is gefinancierd door Productschap Tuinbouw.

Aantal kasdagen nam af naarmate later in het seizoen werd ingehaald. *Fritillaria assyriaca* had minder kasdagen dan *F. uva-vulpis*.